

5. Поніманська Т.І. Проблеми інклюзивної освіти в дошкільних навчальних закладах / Т.І. Поніманська // Оновлення змісту, форм та методів навчання і виховання в закладах освіти. - Випуск 10(53). - 2014.– С.4

УДК 37.026

Кряквіна Л.В.
магістрант II року навчання, спеціальність «Початкова освіта»,
Полтавський національний педагогічний університет
імені В.Г. Короленка
Гібалова Н.В.
кандидат педагогічних наук, доцент,
Полтавський національний педагогічний університет
імені В.Г. Короленка

ВИКОРИСТАННЯ ІНТЕРАКТИВНИХ ТЕХНОЛОГІЙ В ОСВІТНЬОМУ ПРОСТОРИ НУШ

У статті розкриваються особливості застосування технологій інтерактивного навчання молодших школярів. Звертається увага на діалогове спілкування з молодшими школярами, підвищення рівня пізнавальної активності на уроці.

Ключові слова: *інтерактивні технології навчання, молодші школярі, активізація пізнавальної діяльності.*

In the article the authors deal with the problem of interactive learning technologies for primary school children, improving of teaching and learning activities for primary school students. It is stressed upon the work organization at an interactive lesson: producing communication with younger students, increasing cognitive activity in the classroom, creating an interactive subject relationship in education, the atmosphere of co-creation and collaboration to facilitate the development of student's personality.

Key words: *interactive learning technologies, junior schoolchildren, activation of cognitive activity.*

Сучасний період розвитку суспільства, оновлення всіх сфер його соціального і духовного життя потребує якісно нового рівня освіти, який відповідав би міжнародним стандартам. В умовах впровадження концепції НУШ,

коли центром освітньої діяльності є дитина, а головним завданням кожного вчителя – формування всебічно розвинутої гармонічної особистості, все більш актуальним стає застосування сучасних технологій навчання, що враховують індивідуальність кожного учня. Весь дидактичний процес спрямовується на формування у школярів потреби у навчанні та інтересу до здобуття знань. Збагаченню і розвитку творчого потенціалу як вчителя, так і учня сприяють інтерактивні технології навчання, саме за допомогою цих технологій розкриваються здібності дитини, бажання і вміння вчитися, творити, відчувати радість пізнання.

Проблема застосування інтерактивних технологій в навчальному процесі була в центрі уваги таких дослідників, як О.Єльникова, Г. Коберник, О. Коберник, О. Комар, Т. Кравченко, М. Крайня, Г. Кривчикова, В.Мельник, Л. Пироженко, Н. Побірченко, О.Пометун та інших, які обґрунтовують доцільність застосування інтерактиву для посилення ефективності процесу навчання. Зокрема, С. Кашлев обґрунтував інтерактивне навчання, як інноваційне педагогічне явище, О.Пометун опублікувала «Енциклопедію інтерактивного навчання» [5, с.357] та велику кількість робіт з даної проблеми, М.Кларін розглядав інтерактивне навчання як інструмент освоєння нового досвіду. Теоретичний і дидактичний аспекти інтерактивних технологій навчання вже достатньо розроблені та висвітлені в роботах М. Башмакова, В. Беспалька, Л. Буркової, В. Лозової, Г. Селевка, О. Пехоти та інших вітчизняних й зарубіжних вчених.

Інтерактивна діяльність ґрунтується на активній комунікації учасників освітнього процесу. «Сутність інтерактивного навчання, – стверджують Н. Побірченко та Г. Коберник, – полягає в тому, що навчальний процес відбувається за умови постійної, активної взаємодії всіх учнів; учитель і учень є рівноправними суб'єктами навчання» [3, с. 8].

Інтерактивні технології навчання дають змогу учням:

- аналізувати навчальну інформацію, творчо підходити до засвоєння навчального матеріалу й тому зробити засвоєння знань більш доступним;
- навчитись формувати власну думку, правильно її виражати, доводити свою точку зору, аргументовано дискутувати, слухати інших, поважати альтернативну думку;
- моделювати різні соціальні ситуації, збагачувати власний соціальний досвід через включення в різні життєві ситуації й переживати їх;
- вчитися будувати конструктивні відносини в групі, визначати своє місце в ній, уникати конфліктів, розв'язувати їх, шукати компроміси, прагнути до діалогу;

- знаходити спільне вирішення проблеми;
- розвивати навички проектної діяльності, самостійної роботи [7, с. 43].

Пометун О. та Пироженко Л. інтерактивні технології розподіляють на чотири групи залежно від мети уроку та форм організації навчальної діяльності учнів:

- ✓ парне навчання: робота в парах («Обличчям до обличчя», «Два-чотири-всі разом»), робота в малих групах, «Карусель», «Акваріум»;
- ✓ фронтальне навчання: «Мікрофон», «Мозковий штурм», «Ажурна пилка», «Незакінчене речення», «Асоціативний куш»;
- ✓ навчання у грі: «Рольова гра», «Імітаційні ігри», «Драматизація»;
- ✓ навчання у дискусії: метод «Прес», «Займи позицію», «Дискусія» [4, с. 55].

Поширеними є і такі інтерактивні технології навчання для молодших школярів: ротаційні (змінювані) трійки, «Джигсо», «Навчаючи учусь» (броунівський рух), «Кубування», «Метаплан», «Розмова під час прогулянки», «Дерево рішень», «Коло ідей», «Аналіз ситуації», «Криголам», «Ток-шоу», «Шість капелюхів мислення» та інші.

Ефективність використання інтерактивних технологій навчання для розвитку пізнавальної діяльності молодших школярів підтверджується власним педагогічним досвідом (Охтирській загальноосвітній школі I-III ступенів № 5 імені Р.К. Рапія). Наведемо приклади фрагментів уроків із застосуванням інтерактивних технологій.

Метод «Прес». Метод навчає дітей виробляти й формулювати аргументи, висловлювати думки з дискусійного питання у виразній і стислій формі, переконуючи інших. («Я вважаю, що ...», «Тому, що ...», «Наприклад ...», «Таким чином ...»).

Тема: Узагальнення знань про розповідні, питальні та спонукальні речення (за підручником М.С. Вашуленко. Українська мова. 2 клас).

Барліг, готує, ведмідь, зимівлі, для.

Вулицю, переходь, дозволених, в, місцях.

Садку, у, малина, вашому, росте, чи.

— Зі слів складіть речення та запишіть його. Поясніть написання розділових знаків у кінці речення. Відповідайте за зразком: Я вважаю, що... Тому що... Таким чином, ...

Наприклад: Я вважаю, що перше речення розповідне за метою висловлювання. Тому що в ньому розповідається про ... Таким чином, речення, в якому про щось розповідається або повідомляється називається розповідним. В кінці розповідного речення ставиться крапка.

«Навчаючи – учусь» (броунівський рух). Цей метод використовується при

узагальненні та повторенні вивченого. Він дає можливість дітям взяти участь у передачі своїх знань однокласникам. Використання цього методу дає загальну картину понять і факторів, що їх необхідно вивчити на уроці, а також викликає певні запитання та підвищує інтерес до навчання.

Тема: Як тебе не любити, Києве мій! Н.Забіла «Древній Київ» (за підручником Савченко О.Я. Літературне читання. 2 клас)

Клас поділений на групи. Члени кожної групи мають бейджики однакового кольору і такого ж кольору квадратики – символи. Завдання отримують на картках.

Протягом кількох хвилин у групі читають інформацію з картки. Потім ходять по класу і ознайомлюють зі своєю інформацією (столицею України – Києвом) однокласників з інших груп, отримуючи при кожній зустрічі квадратик – символ від свого співрозмовника. Символи використовуються, щоб проконтролювати, чи відбулися зустрічі з усіма групами.

«Рольова гра». Мета розігрування ситуації в ролях – визначити власне ставлення до конкретної ситуації, набути досвіду поведінки в подібній ситуації шляхом гри, виконання ролі, яка є близькою до реальної життєвої ситуації. Вона допомагає навчитися через досвід та почуття. Рольова гра імітує реальність шляхом «проживання ситуації в певній ролі» та надає можливість діяти, як насправді. Діти можуть поводитись і розігрувати свою роль, моделюючи реальну поведінку.

Перед інсценізацією казки «Колобок» учням пропонується зробити словесне малювання персонажів казки.

1 група – створити усний образ Колобка, 2 група – образ ведмедя, 3 група – образ лисички, 4 група – образ зайчика.

Словесне образотворення підсилюють пантомімою. Учні імітують вдачу персонажів. Наприкінці уроку групи учнів змагаються за кращу інсценізацію і декорацію казки «Колобок».

«Шість капелюхів мислення». Принцип організації інтелектуальної діяльності полягає в тому, що кожен учасник або група учасників у процесі обговорення проблеми «одягає» капелюх певного кольору і мислить так, як «вимагає» колір одягнутого капелюшка.

Тема: Незвичайна яблуна. А. М'ястківський «Казка про яблуню» (за підручником Савченко О.Я. Літературне читання. 2 клас)

– Перед нами гора Мислення. Піднімемось на неї групами. Об'єднайтеся, будь ласка, в шість груп, оберіть собі колір і отримайте завдання. Користуйтеся таблицею.

Білий – збагачення себе новими конкретними знаннями.

Червоний – це формування свого ставлення до подій та їхніх учасників.

Жовтий – простеження позитивних сторін явища.

Чорний – це вказівка на негативні сторони, помилки.

Зелений – втілення нових пропозицій, ідей.

Синій – контроль за розумовим процесом.

Білий Капелюх: Попрацюйте із словниками і дайте пояснення словам із тексту.

Вільце – (обрядове дерево українського весілля, що прикрашається квітами, ягодами);

Корячок – (посудина для води);

Щепа – (прищеплене фруктове дерево);

Осоння – (місце, що добре прогрівається сонцем).

Червоний Капелюх: На скільки частин можна поділити текст? Дайте заголовки кожній частині.

Жовтий Капелюх: Чи сподобалася вам поведінка дідуся? Яку характернику можна йому дати? Знайдіть в тексті речення, в яких видно що дідусь знає і любить природу.

Чорний Капелюх: Яке ставлення до деревця було у лисички, зайців та лопухів? Знайдіть в тексті речення, які підтверджують це.

Зелений Капелюх: Поміркуйте, що зробили б ви, якби були на місці дідуся.

Синій Капелюх: Дайте відповідь на запитання: Що нового ти дізнався з оповідання «Казка про яблуню» А.М'ястківського? Що в цьому творі казкове, а що могло трапитися насправді? Зробіть висновки.

Таким чином, уроки з використанням інтерактивних технологій реалізують особистісно-зорієнтоване навчання, зацікавлюють школярів предметом, формують активну життєву позицію, розвивають творчі здібності, вчать критично мислити, дискутувати, самостійно приймати рішення, а головне – навчають вчитися. Разом з тим удосконалюють мовленнєві і розумові навички, створюють ситуацію успіху, де кожен учень відчувається невимушено, а це, в свою чергу, сприяє самовдосконаленню його як особистості. Розглянута проблема потребує подальших досліджень та розробок, адже ефективність проведеного уроку значною мірою залежить від правильного застосування тієї чи іншої інтерактивної технології вчителем на кожному з етапів.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Баханов К.О. Інноваційні системи, технології та моделі навчання в початковій школі / К.О. Баханов. – Запоріжжя: Просвіта, 2004. – 128с.
2. Крамаренко С.Г. Інтерактивні техніки навчання як засіб розвитку

- творчого потенціалу учнів / С.Г. Крамаренко // Відкритий урок. – 2002. – №5/6. – С. 34-36
3. Побірченко Н.С. Інтерактивне навчання в системі нових освітніх технологій / Н.С. Побірченко, О.М. Коберник // Початкова школа. – 2004. – № 10. – С. 8-10.
 4. Пометун О.І., Пироженко Л.В. Сучасний урок: інтерактивні технології навчання/О.І. Пометун, Л.В. Пироженко. – К.: А.С.К., 2004. – 192с.
 5. Пометун О.І. Інтерактивні методи навчання / О.І. Пометун // Енциклопедія освіти / АПН України гол. ред. В.Г. Кремень. – К.: Юрінком Інтер, 2008. – С. 357.
 6. Саган О.В. Інтерактивні методи навчання як засіб формування навчальних умінь молодших школярів / О.В. Саган // Початкова школа. – 2002. – №3. – С. 18-21.
 7. Стребна О.В. Інтерактивні методи навчання в практиці роботи початкової школи. / О.В. Стребна, А.О.Соценко. - Х.: Вид. група «Основа», 2010, – 176 с.

УДК 376-056.264-053.4:81'342

Кус Б.І.
студентка групи СОЛ-1,
спеціальність 016 Спеціальна освіта «Логопедія»,
Мукачівський державний університет
Чекан О.І.
кандидат педагогічних наук,
доцент кафедри методики та теорії дошкільної освіти,
Мукачівський державний університет

ОСНОВНІ ВИДИ ПОРУШЕНЬ АРТИКУЛЯЦІЙНОЇ МОТОРИКИ ПРИ ДИЗАРТРІЇ

У статті схарактеризовані основні особливості порушень артикуляційної моторики при дизартричних розладах та їх вплив на мовлення. Проаналізовано та розкрито суть поняття «дизартрія» згідно тлумачних словників. Обґрунтовано виділені 4 ступені дизартрії, які можуть бути виявлені при обстеженні логопедом або неврологом. Визначено основні причини виникнення дизартрії.